

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»
ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ
ΕΣΠΑ 2007-2013

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΞΗΣ

ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

2η Έκδοση – 08/02/2011

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

η περιφέρεια στο επίκεντρο της ανάπτυξης

Οι δράσεις ενίσχυσης της Επιχειρηματικότητας πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΠΑΝ II και των ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης, Κρήτης και Νήσων Αιγαίου, Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου, Αττικής με την συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Όλη η Ιδιωτική Συμμετοχή μπορεί να είναι με Δάνειο;

Ναι.

2. Σε επιχειρήσεις (ξενοδοχεία) με μικτά έσοδα π.χ. από ξενοδοχείο, εστιατόριο, κομμωτήριο κ.λπ. πώς υπολογίζεται ο κύκλος εργασιών, τα λαμβάνουμε υπόψη όλα; Θα απαιτηθεί να γίνει διαχωρισμός των εσόδων;

Όχι δεν απαιτείται διαχωρισμός. Για την βαθμολόγηση θα λαμβάνονται υπ' όψη τα έσοδα συνολικά

3. Θα ζητηθεί μισθωτήριο 15ετούς διάρκειας σε περιπτώσεις ανέγερσης επί οικοπέδου που δεν ανήκει στην κυριότητα του επενδυτή;

Σε περίπτωση έγκρισης του επενδυτικού σχεδίου και κατά την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης της επένδυσης, η επιχείρηση δεσμεύεται να προσκομίσει μισθωτήριο συμβόλαιο που να καλύπτει χρονικά κατ' ελάχιστον πέντε έτη από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης που αναφέρεται στην απόφαση ένταξης (ισχύει μόνο για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε χώρο/εγκατάσταση με σύμβαση μίσθωσης) ή τους τίτλους ιδιοκτησίας.

4. Αν μια επιχείρηση έχει κύκλο εργασιών/ακαθαρίστων εσόδων κάτω των 15.000,00€, μπορεί να υποβάλλει πρόταση αφού το σχέδιο οφείλει να είναι πάνω από 15.000,00€ και αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον όρο 7 για το μέγιστο ύψος προϋπολογισμού;

Η εν λόγω επιχείρηση δεν μπορεί να υποβάλλει πρόταση στο πλαίσιο του προγράμματος Πράσινος Τουρισμός.

5. Υπάρχει διάκριση όσον αφορά στο μέγεθος των επιχειρήσεων ώστε αυτές να θεωρούνται επιλέξιμες;

Όχι. Είναι επιλέξιμες όλες οι επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του προγράμματος.

6. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις που δεν έχουν πραγματοποιήσει διαμορφώσεις για ΑΜΕΑ, δύνανται χωρίς να έχουν προβλεπόμενες δαπάνες για τους ανωτέρω να ενταχθούν στο πρόγραμμα «Πράσινος Τουρισμός»;

Όχι. Στην περίπτωση που δεν υπάρχουν υποδομές ΑΜΕΑ αυτές θα πρέπει να υλοποιηθούν και να συμπεριληφθούν στην πρόταση.

7. Στις δαπάνες για ΑμεΑ, επιλέξιμες δαπάνες είναι μόνο ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός; Είναι επιλέξιμη δαπάνη, πχ η κατασκευή λουτρών ΑμεΑ ή μόνο η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και κατ' επέκταση η απλή πρόσβαση των ΑμεΑ (ράμπες κ.λπ.);

Στη σελίδα 27 του οδηγού και ειδικότερα στην κατηγορία δαπάνης 2 – Κτιριακά- Διαμόρφωση χώρων- ειδικές και βοηθητικές εγκαταστάσεις αναφέρεται μεταξύ των άλλων ότι στις κατηγορίες δαπανών 1 & 2 ,μπορούν να ενταχθούν δαπάνες μέχρι του ποσού των 15.000 € που στοχεύουν στη διευκόλυνση προσβασιμότητας των ΑμεΑ, σύμφωνα με τις οδηγίες σχεδιασμού για ΑμεΑ «Σχεδιάζοντας για όλους» του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και αφορούν σε αναγκαίες κατασκευές, διαμορφώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις κτιριακών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και δαπάνες εξοπλισμού. Κατά συνέπεια, είναι επιλέξιμες

τόσο δαπάνες εξοπλισμού όσο και κτιριακών, οι οποίες στοχεύουν στην διευκόλυνση προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ μέχρι του ανωτέρω ποσού.

8. Στην κατηγορία δαπάνης 2: Κτιριακά – Διαμόρφωση χώρων – Ειδικές και Βοηθητικές Εγκαταστάσεις, όσες δαπάνες εγκριθούν, μέχρι του ύψους των 15.000 € για την πραγματοποίηση ενεργειών που αφορούν στη διευκόλυνση των ΑΜΕΑ, αυτές θα πρέπει να πραγματοποιηθούν συνολικά; Αν κατά την υλοποίηση οι ενέργειες αυτές κοστίζουν χαμηλότερα:
- α) Μπορεί να πραγματοποιηθεί πρόσθετο έργο που θα αφορά στα ΑΜΕΑ;
  - β) Μπορεί το ποσό να μεταφερθεί σε άλλη κατηγορία δαπάνης που να μην αφορά σε ενέργειες για ΑΜΕΑ;

Σημειώνεται ότι αν το επιχειρηματικό σχέδιο περιλαμβάνει δαπάνες των επιλέξιμων κατηγοριών που αφορούν στη διευκόλυνση της προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ, οι δαπάνες αυτές δεν δύναται να μεταφέρονται σε άλλη κατηγορία δαπανών, ούτε να μειώνεται ο προϋπολογισμός τους.

Συνεπώς, στην περίπτωση που μια επιχείρηση υλοποιήσει το σύνολο του εγκεκριμένου φυσικού αντικείμενου με χαμηλότερο κόστος έναντι του εγκεκριμένου οικονομικού αντικείμενου και θελήσει να υλοποιήσει πρόσθετο έργο που να αφορά σε ενέργειες διευκόλυνσης των ΑΜΕΑ, τηρουμένου του ανώτατου ποσού των 15.000€, θα πρέπει να υποβάλει αίτημα έγκρισης προς τον αρμόδιο εταίρο του ΕΦΕΠΑΕ, το οποίο θα διαβιβαστεί προς εξέταση και έλεγχο από την αρμόδια Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης.

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι οι προβλέψεις μεταφοράς κονδυλίων που προβλέπονται στην παράγραφο 5.5 του Οδηγού δεν εφαρμόζονται για τις δαπάνες που αφορούν στη διευκόλυνση της προσβασιμότητας των ΑΜΕΑ.

9. Στην περίπτωση που στην προτεινόμενη προς επιχορήγηση επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό μεγαλύτερο του 25% επιχείρηση η οποία έχει λάβει στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα ενίσχυση, που επίσης εμπίπτει στον κανόνα De minimis, ποιο θα είναι το ποσοστό του ποσού ενίσχυσης που προσμετράτε στον υπολογισμό των συνολικών ενισχύσεων που εμπίπτουν στον κανόνα De minimis;

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 του Κανονισμού 1998/2006 περί ενισχύσεων ήσσονος σημασίας, το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε μία δεδομένη επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό των 200.000 ευρώ. Η έννοια της δεδομένης επιχείρησης αναφέρεται και σε επιχειρήσεις, φυσικά ή/και νομικά πρόσωπα, που συγκροτούν μία οικονομική μονάδα που περικλείει μία ενιαία οργάνωση προσωπικών, υλικών και λοιπών στοιχείων προς διαρκή επιδίωξη και εξυπηρέτηση ορισμένου οικονομικού σκοπού. Θα πρέπει λοιπόν εν προκειμένω, να δηλωθεί από την ενδιαφερόμενη επιχείρηση καθώς και να εξεταστεί από την χορηγούσα την ενίσχυση δημόσια αρχή, εάν υφίστανται οικονομικές σχέσεις μεταξύ των δύο επιχειρήσεων και το εάν οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ των δύο επιχειρήσεων συνιστούν ή αναπτύσσουν ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα και οδηγούν στην δημιουργία δεδομένης επιχείρησης κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 2 του ΚΑΝ 1998/2006.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο έλεγχος της σώρευσης δεν διενεργείται αποκλειστικά και μόνο με βάση τα ποσοστά συμμετοχής μιας επιχείρησης σε μια άλλη, αλλά εξετάζεται και συνεκτιμάται από τη χορηγούσα την ενίσχυση δημόσια αρχή, κατά περίπτωση, το σύνολο των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των δύο ή

περισσότερων επιχειρήσεων, όπου ενδεχομένως κριθεί ότι αυτές συνιστούν ή αναπτύσσουν ενιαίο οικονομικό χαρακτήρα και οδηγούν στη δημιουργία δεδομένης επιχείρησης.

10. **Πώς υπολογίζεται το χρονικό διάστημα για τον έλεγχο διαπίστωσης της σώρευσης των αιτούμενων ενισχύσεων με ενισχύσεις από προγράμματα και δράσεις κρατικών ενισχύσεων που εμπίπτουν στον κανόνα De Minimis;**

Ελέγχεται από την αρμόδια αρχή το σύνολο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που η επιχείρηση λαμβάνει, τόσο κατά την διάρκεια του οικείου οικονομικού έτους, όσο και των δύο προηγούμενων οικονομικών ετών προκειμένου να εξακριβωθεί αν η νέα ενίσχυση δεν οδηγεί σε υπέρβαση του ανωτάτου ορίου που ισχύει για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

Σε κάθε περίπτωση, το χρονικό διάστημα υπολογίζεται από την 1/1/2008 μέχρι και μια ημέρα πριν την ημερομηνία έκδοσης της Υπουργικής Απόφασης Ένταξης των έργων της Πράξης.

11. **Στο ανωτέρω χρονικό διάστημα υπολογίζονται μόνο οι ενισχύσεις που έχουν ενταχθεί μετά την 1/1/2008 ή και οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν μετά την 1/1/2008 αλλά εγκρίθηκαν πριν από την 1/1/2008;**

Εξετάζεται το σύνολο των εγκεκριμένων ενισχύσεων ήσσονος σημασίας εντός της τριετίας και όχι οι ημερομηνίες καταβολής των ποσών ενίσχυσης. Υπολογίζονται δηλαδή, όλες οι ενισχύσεις για τις οποίες η επιχείρηση/εις έχει/ουν αποκτήσει έννομο δικαίωμα (π.χ. αποφάσεις υπαγωγής, συμβάσεις, επιχορηγήσεις κ.λπ.) μετά την 1/1/2008.

12. **Οικονομική Μονάδα (Ξενοδοχειακός Όμιλος) η οποία διαχειρίζεται και λειτουργεί εταιρείες στον τομέα του Τουρισμού έχει λάβει επιχορηγήσεις από προγράμματα, για τα οποία ισχύει ο κανόνας De Minimis, την τελευταία τριετία άνω των 200.000,00 ευρώ χωρίς καμιά όμως μεμονωμένη εταιρεία από τις συνεργαζόμενες και συνδεδεμένες να έχει λάβει πάνω από 200.000,00 ευρώ. Έχει νόημα η υποβολή πρότασης για κάθε μια από τις εταιρείες στο πρόγραμμα ή εξετάζεται το σύνολο της οικονομικής μονάδας?**

Σύμφωνα με τον οδηγό της πράξης τόσο στο έντυπο υποβολής όσο και στις υπεύθυνες δηλώσεις θα δηλώνονται οι επιχορηγήσεις που έχει λάβει η επιχείρηση καθώς και οι επιχορηγήσεις που έχουν λάβει επιχειρήσεις με τις οποίες αποτελεί ενιαία οικονομική μονάδα, όπως συνεργαζόμενες και συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις. (βλ. σχετικά και απάντηση στην ερώτηση 9).

13. **Σε ότι αφορά στις δαπάνες πιστοποίησης, επαλήθευσης, επικύρωσης συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης (14001, EMAS) αναφέρεται ότι απαραίτητο παραστατικό για τις δαπάνες αυτές θεωρείται το αντίστοιχο πιστοποιητικό από διαπιστευμένο φορέα από το ΕΣΥΔ. Η διαπίστευση από το ΕΣΥΔ είναι αποκλειστικού χαρακτήρα ή θα μπορούσε να πιστοποιείται και από άλλους φορείς οι οποίοι δεν είναι διαπιστευμένοι από το ΕΣΥΔ;**

Στη ως άνω διατύπωση συμπεριλαμβάνονται και οι φορείς πιστοποίησης που έχουν διαπιστευθεί από οργανισμό μέλος της «Ευρωπαϊκής Συνεργασίας για τη Διαπίστευση» (EA), στην οποία μετέχει το ΕΣΥΔ και δυνάμει της «Συμφωνίας Αμοιβαίας Ισότιμης αναγνώρισης» (MLA), εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Είναι διαπιστευμένοι για το σχετικό πρότυπο (ISO 14001 ή/και EMAS).
- Επί του πεδίου εφαρμογής της διαπίστευσης περιλαμβάνονται, οι αντίστοιχοι με τους επιλέξιμους ΚΑΔ του προγράμματος, Κωδικοί NACE.

Η φράση «...από το ΕΣΥΔ» αφορά εξίσου και στην τήρηση της υποχρέωσης αμοιβαίας ισότιμης αναγνώρισης, η οποία απορρέει εξ'αυτής και μόνης της συμμετοχής του εθνικού φορέα διαπίστευσης στην ΕΑ MLA.

14. **Μία επιχείρηση μπορεί να υποβάλει προϋπολογισμό μεγαλύτερο από 400.000,00 € και να επιχορηγηθεί μέχρι του επιλέξιμου ανώτατου ορίου του οδηγού;**

Όχι.

15. **Στα κέρδη των επιχειρήσεων λαμβάνεται υπόψη η περαίωση;**

Όχι.

16. **Στην προϋπόθεση 9 του προγράμματος αναφέρεται ότι το ύψος του προϋπολογισμού του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να υπερβαίνει τον κύκλο εργασιών / ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά το οικονομικό έτος 2009 ενώ στην ανάλυση της προϋπόθεσης γίνεται αναφορά για χρήση 2009. Ποιο εκ των δύο ισχύει;**

Το ύψος του προϋπολογισμού του προτεινόμενου επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να υπερβαίνει τον κύκλο εργασιών / ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης κατά την χρήση του 2009 (οικονομικό έτος 2010).

17. **Από ποια ημερομηνία αρχίζει η επιλεξιμότητα των δαπανών ;**

Η επιλεξιμότητα αρχίζει από την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δηλαδή την 14/12/2010.

18. **Όλα τα ιδιωτικά συμφωνητικά συνεργασίας, όπου αυτά απαιτούνται, θα είναι θεωρημένα από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.;**

Όλα τα ιδιωτικά συμφωνητικά συνεργασίας θα πρέπει να είναι πλήρη και αναλυτικά αναφορικά με τις περιγραφόμενες συνεργασίες και τις αμοιβές και θα πρέπει να έχουν κατατεθεί και θεωρηθεί από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

19. **Κατά την υλοποίηση μπορεί να ζητήσει την αλλαγή του χρηματοδοτικού σχήματος με μηδενικό δανεισμό και κάλυψη του ποσού με ίδια κεφάλαια ή αντίστροφα ;**

Είναι δυνατή η αλλαγή του χρηματοδοτικού σχήματος.

20. **Ο Οδηγός καθορίζει ότι ο φυσικός φάκελος υποψηφιότητας υποβάλλεται υποχρεωτικά εντός 10 ημερών από την ηλεκτρονική υποβολή του εντύπου. Οι ημέρες λογίζονται ημερολογιακές ή εργάσιμες;**

Όπου δεν αναφέρεται ρητά, οι ημέρες λογίζονται ως ημερολογιακές.

21. **Ο Οδηγός καθορίζει ότι οι υποψήφιοι επενδυτές εντός 10 ημερών από την έγγραφη ειδοποίηση του ΕΦΕΠΑΕ θα πρέπει να καλύψουν πιθανές ελλείψεις που τους ζητούνται. Οι ημέρες λογίζονται ημερολογιακές ή εργάσιμες;**

Όπου δεν αναφέρεται ρητά, οι ημέρες λογίζονται ως ημερολογιακές.

22. **Ιδιώτης εκμεταλλεύεται Ξενοδοχείο που ανήκει σε Αναπτυξιακή Εταιρεία ΟΤΑ και η λειτουργία του ανατέθηκε μετά από Προκήρυξη το 2009, οπότε και το σήμα λειτουργίας είναι στο όνομα του. Μπορεί να υποβάλει πρόταση δεδομένου ότι δεν μπορεί να κατοχυρωθεί ότι και 5 χρόνια μετά την αποπληρωμή του έργου θα είναι το κατάλυμα στην κατοχή του, όταν ανά 6 χρόνια γίνεται Προκήρυξη για την ανάθεση εκμετάλλευσης του ξενοδοχείου;**

Εφόσον δεν μπορούν να διασφαλισθούν όλες οι προϋποθέσεις και υποχρεώσεις του προγράμματος δεν μπορεί να υποβληθεί πρόταση.

23. **Στο πλαίσιο του προγράμματος «ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ» είναι επιλέξιμη επιχείρηση που εκμεταλλεύεται ξενοδοχειακή μονάδα αλλά στις δραστηριότητες εντάσσεται και η εκμετάλλευση CASINO, με τα μεγαλύτερα έσοδα της επιχείρησης να προέρχονται από την δραστηριότητα του CASINO;**

Ναι εφόσον έχει επιλέξιμο ΚΑΔ πριν την 1/1/2009.

24. **Εφόσον η επιχείρηση διαθέτει ειδικό σήμα λειτουργίας σε ισχύ όπου το πιστοποιητικό πυρασφάλειας ή οι περιβαλλοντικοί όροι έχουν λήξει, είναι επιλέξιμη για χρηματοδότηση εφόσον έχει κάνει αίτηση για ανανέωση;**

Η επιχείρηση είναι επιλέξιμη για ένταξη εφόσον προσκομιστεί αίτηση για ανανέωση του πιστοποιητικού πυρασφάλειας και των περιβαλλοντικών όρων που έχουν λήξει. Όμως είναι υποχρεωμένη στην υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης του έργου να προσκομίσει το πιστοποιητικό πυρασφάλειας και τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους.

25. **Επιχείρηση η οποία παρ' ότι τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας δεν υποβάλλει Ε3 αλλά μόνο Ε1, σύμφωνα με απόφαση του υπουργού Οικονομικών, μπορεί να υποβάλλει πρόταση στα πλαίσια του προγράμματος ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ;**

Ναι. Η πρόταση θα αξιολογηθεί ως πρόταση που υποβάλλεται από επιχείρηση η οποία δεν τηρεί βιβλία, εφόσον έτσι φορολογείται., αλλά κατά την ολοκλήρωση, ο έλεγχος θα γίνει όπως σε επιχείρηση που τηρεί βιβλία Β' κατηγορίας, δηλαδή θα ελεγχθεί και η καταχώρηση όλων των παραστατικών στα βιβλία.

26. **Μία επιχείρηση που έχει έδρα στην Αθήνα και παραρτήματα στο Ηράκλειο και στην Πάτρα μπορεί να υποβάλλει πρόταση και για τα τρία μέρη;**

Ναι με την προϋπόθεση ότι αθροιστικά δεν σχηματίζεται σώρευση σύμφωνα με τον κανόνα de minimis.

- 27. Επιχείρηση ξενοδοχείο ανώνυμη εταιρία, απορροφήθηκε το 2009 από γραφείο ταξιδίων επίσης ανώνυμη εταιρία. Το γραφείο ταξιδίων διαθέτει πλέον τον ΚΑΔ του ξενοδοχείου με έναρξη όμως μετά την 1.1.2009 και διαθέτει στο όνομά του και το Σήμα ΕΟΤ. Είναι επιλέξιμη επιχείρηση;**

Εφόσον αποδεικνύεται η συνέχεια της λειτουργίας της, η επιχείρηση είναι επιλέξιμη, αρκεί η επιλέξιμη δραστηριότητα να καταγράφεται ήδη πριν την 1.1.2009 (βλ. συμπληρωματικά και απάντηση στην ερώτηση 28).

- 28. Αν μια επιχείρηση ιδρύθηκε (έναρξη Δ.Ο.Υ.) την 2/1/2009 και έχει πλήρη διαχειριστική χρήση για το έτος 2009 (οικονομικό έτος 2010) έχει δικαίωμα υποβολής πρότασης;**

Δεν έχει δικαίωμα υποβολής πρότασης. Σύμφωνα με τον Οδηγό του Προγράμματος δικαίωμα υποβολής πρότασης έχουν υφιστάμενες επιχειρήσεις με έναρξη δραστηριότητας πριν την 1.1.2009.

Ωστόσο, υπάρχει δυνατότητα υποβολής πρότασης, αν η επιχείρηση δημιουργήθηκε από μεταβίβαση, απορρόφηση, συγχώνευση ή τυχόν μετατροπή, ακόμα και στην περίπτωση που οι ενέργειες αυτές έλαβαν χώρα μετά την 1.1.2009 (αρκεί η επιλέξιμη δραστηριότητα να καταγράφεται ήδη πριν την 1.1.2009).

Για δε τον έλεγχο των ανωτέρω αναφερόμενων ενεργειών είναι απαραίτητη η προσκόμιση στοιχείων και δικαιολογητικών που αποδεικνύουν, κατά περίπτωση, τη συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης.

Ενδεικτικά στοιχεία για τον έλεγχο είναι τα ιδιωτικά έγγραφα, οι τροποποιήσεις των καταστατικών, οι αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων, οι συμβολαιογραφικές πράξεις, οι εγγραφές στο βιβλίο μετόχων, τα αποδεικτικά καταβολής φόρου κ.α.

- 29. Είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση οι κοινοπραξίες δεδομένου ότι αποτελούν νομικά πρόσωπα;**

Σύμφωνα με τον οδηγό και εφόσον πληρούν το σύνολο των τυπικών προϋποθέσεων οι κοινοπραξίες τυγχάνουν δικαιούχοι της ενίσχυσης στο πλαίσιο του προγράμματος.

- 30. Πως ελέγχεται η υποχρέωση διατήρησης της απασχόλησης μετά την επένδυση;**

Σε ότι αφορά την υποχρέωση διατήρησης της απασχόλησης μετά την επένδυση θα πρέπει ο Μ.Ο. των Ε.Μ.Ε. της διετίας από την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης της επένδυσης (οριστική παραλαβή μετά την επίτευξη των στόχων) να είναι ίδιος με τον αριθμό των Ε.Μ.Ε. του 2009.

- 31. Σε περίπτωση που η περίοδος διεξαγωγής του διοικητικού ελέγχου (δύο έτη μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης) δεν συμπίπτει με την περίοδο κατάθεσης του σχετικού Εντύπου Ε7 στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. τι δικαιολογητικό θα προσκομισθεί για τον έλεγχο επίτευξης του στόχου;**

Για το υπολειπόμενο χρονικό διάστημα θα προσκομίζονται αντίγραφα των Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων ΙΚΑ (ΑΠΔ).

32. Σε περίπτωση απώλειας των λογαριασμών πως θα ενεργήσει ο επενδυτής;

Σε περίπτωση απώλειας των λογαριασμών μπορούν να γίνουν αποδεκτά εκδιδόμενα από την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία (π.χ. ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, κ.λπ.) επικυρωμένα αντίγραφα λογαριασμών.

33. Θα πρέπει υποχρεωτικά κάποιος να θέσει και τους δύο στόχους, ενεργειακός και ύδατος, προκειμένου να υποβάλλει πρόταση στα πλαίσια της πράξης Πράσινο Τουρισμός;

Δεν είναι υποχρεωτικό να τεθούν και οι δύο στόχοι. Μπορεί να υποβληθεί σχέδιο με έναν εκ των δύο.

34. Σε περίπτωση που η επιχείρηση έχει και άλλες δραστηριότητες πέραν των επιλέξιμων ΚΑΔ εντός του κτιρίου που συμμετέχει στο έργο, θα πρέπει να επιμεριστούν οι καταναλώσεις ηλεκτρικής ενέργειας και ύδατος προκειμένου να είναι δυνατός ο έλεγχος της επίτευξης των αντίστοιχων στόχων; (π.χ. σουπερμάρκετ στο ισόγειο ξενοδοχείου).

Όχι εφόσον αυτή ασκείται εντός του χώρου της τουριστικής μονάδας.

35. Την ενεργειακή καταγραφή μπορεί να την υπογράψει ο συντάκτης της πρότασης ή θα πρέπει να την υπογράψει πτυχιούχος μηχανικός;

Η ενεργειακή καταγραφή καλό θα ήταν να γίνει από κάποιον ο οποίος είναι γνώστης του αντικείμενου προκειμένου να μην υπάρχουν κενά ή δοθούν ελλιπή στοιχεία ως προς την επίτευξη των στόχων. Ωστόσο, η μη υπογραφή της ενεργειακής καταγραφής από μηχανικό δεν αποτελεί αιτία απόρριψης του σχεδίου.

36. Οι ίδιες ανάγκες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας - καθεστώς αυτοπαραγωγού - της επιχείρησης θα υπολογίζονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς ηλεκτρικής κατανάλωσης του προηγούμενου έτους;

Ναι για την περίοδο από 1/1/2009 έως και 31/12/2009.

37. Επενδυτής ο οποίος θα υλοποιήσει επενδύσεις στο τομέα των φωτοβολταϊκών μέσω της εγκατάστασης συλλεκτών στην ταράτσα του Ξενοδοχείου, έχει την δυνατότητα διασύνδεσης με την ΔΕΗ;

Ναι με σύνδεση αυτοπαραγωγού.

38. Η καταγραφή των καταναλώσεων θα γίνεται με βάση μόνο τα τιμολόγια των παρόχων ενέργειας και ύδατος (π.χ. ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, ΔΕΥΑ, κ.λπ.) και αγοράς καυσίμου;

Ναι.

- 39. Θα διατυπώνονται οι δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας ποσοτικά; Και αν ναι, με ποιόν τρόπο θα καθορίζονται και πως θα τεκμηριώνονται οι στόχοι της επένδυσης;**

Ναι. Θα καθορίζονται μέσω της ενεργειακής καταγραφής και με βάση τις προσφορές.

- 40. Θα είναι υποχρεωμένος ο επενδυτής να κάνει ενεργειακή επιθεώρηση και αν ναι το κόστος θα είναι επιλέξιμη δαπάνη;**

Όχι. Το πρόγραμμα δεν απαιτεί ενεργειακή επιθεώρηση αλλά ενεργειακή καταγραφή. Κατά συνέπεια το κόστος ενεργειακής επιθεώρησης στην οποία πιθανά να θέλει να προχωρήσει κάποιος ενδιαφερόμενος δεν είναι επιλέξιμο.

- 41. Αν μια κατασκευαστική εταιρία αναλάβει την υλοποίηση της επένδυσης, η προσφορά των υλικών και των εργασιών θα είναι μία αυτή της εταιρίας, ή θα είναι τμηματικές για το κάθε υλικό και εργασία; Τα τιμολόγια των προϊόντων πχ. λέβητας, μονωτικά υλικά κ.λπ. θα είναι στο όνομα του επενδυτή και μόνο;**

Εφόσον η υλοποίηση του έργου γίνει από μια κατασκευαστική εταιρεία είναι κοινή πρακτική σε αυτές τις περιπτώσεις η τιμολόγηση να γίνεται με τιμολόγιο/α έργου. Οι τιμολογήσεις αυτές πάντα συνοδεύονται από πίνακα ποσοστού υλοποίησης εργασιών ο οποίος αναφέρεται στην σύμβαση που έχει συνταχθεί και έχει κατατεθεί στην αρμόδια ΔΟΥ με πλήρη ανάλυση των εργασιών και κόστους αυτών αλλά και με πλήρη αναλυτική περιγραφή κόστους για κάθε κομμάτι του εξοπλισμού.

Συνεπώς σε περίπτωση που η κατασκευαστική εταιρεία (προμηθευτής) επιθυμεί να υλοποιήσει-τιμολογήσει το έργο με τον ανωτέρω τρόπο θα πρέπει κατά την σύνταξη της επενδυτικής πρότασης να καταθέσει την ανωτέρω σύμβαση (ή αντίστοιχη αναλυτική προσφορά) με πλήρη ανάλυση των δαπανών και αντίστοιχου κόστους ανά μονάδα εργασίας και ανά μονάδα εξοπλισμού.

Σε περίπτωση που η εταιρεία δεν επιλέξει την ανωτέρω συνήθη πρακτική αλλά τιμολογήσει αποσπασματικά τα υλικά και την εργασία, τα προϊόντα θα πρέπει να τιμολογούνται απ' ευθείας στον υποψήφιο επενδυτή από τον προμηθευτή και στην επωνυμία του πρώτου (χωρίς την παρεμβολή της κατασκευάστριας εταιρείας), ενώ η εργασία θα πρέπει πάλι να τιμολογηθεί με την ανωτέρω λογική των τιμολογίων έργου ή πολλαπλών αναλυτικών τιμολογίων παροχής υπηρεσιών με πλήρη ανάλυση των εργασιών και με μοναδιαίο κόστος αυτών.

Συνεπώς στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να προσκομιστούν κατά την υποβολή της πρότασης αναλυτικές προσφορές από τους προμηθευτές του κάθε τμήματος του εξοπλισμού ενώ θα πρέπει να προσκομιστεί και αναλυτική προσφορά ή σύμβαση από τον εργολάβο με αναλυτική περιγραφή των εργασιών και αναλυτική κοστολόγηση αυτών ανά μονάδα εργασίας.

- 42. Η αφαλάτωση σε ένα καλοκαιρινό ξενοδοχείο χρειάζεται να λειτουργεί περίπου 6 μήνες/ έτος, όμως οι ΑΠΕ θα παράγουν ρεύμα για 12 μήνες. Τι θα γίνεται η παραγωγή ρεύματος όταν δεν θα χρησιμοποιείται για την αφαλάτωση;**

Το καθεστώς αυτοπαραγωγού όσο και αυτό του αυτόνομου παραγωγού είναι σαφές. Κατά συνέπεια, η λειτουργία του συστήματος θα γίνει σύμφωνα με τα όσα

θα ορίζονται στο συμβόλαιο που θα έχει ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος με τον φορέα αγοράς ενέργειας για τα ανωτέρω καθεστώτα.

43. **Μπορεί οι ΑΠΕ να είναι εγκατεστημένες σε άλλο χώρο από τη ξενοδοχειακή μονάδα. Είναι προφανές ότι σε πολλές περιπτώσεις περιορισμοί χώρου δεν επιτρέπουν την τοποθέτηση ΑΠΕ. Μάλιστα υπάρχουν και θέματα αισθητικής, στάθμης θορύβου κ.α.**

Σύμφωνα με τον πρόσφατο ν. 3851/2010 (ΦΕΚ 85/Α/4.06.2010) η παρ. Β1 του άρθρου 24 του ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 129/Α/27-6-2006) αντικαθίσταται ως εξής: «Στις περιπτώσεις σταθμών αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. επιτρέπεται στους αυτοπαραγωγούς, η μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση του συστήματος ή και του δικτύου μεταφοράς ηλεκτρισμού από το χώρο αυτοπαραγωγής στο χώρο της κατανάλωσης, καταβάλλοντας τα τέλη που ισχύουν για τη χρήση του συστήματος ή και του δικτύου». Συνεπώς, δεν είναι απαραίτητο η εγκατάσταση της μονάδας αυτοπαραγωγής να είναι στο χώρο της ξενοδοχειακής μονάδας ή σε όμορο χώρο.

44. **Σύμφωνα με τον ν. 3468/2006 (ΦΕΚ 129/Α/27-6-2006): Αυτοπαραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α είναι ο Παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από μονάδες Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α, κυρίως για δική του χρήση και διοχετεύει τυχόν πλεόνασμα της ενέργειας αυτής στο Σύστημα ή στο Δίκτυο. Σε περίπτωση πλεονάσματος ή όταν πρόκειται για εποχιακή επιχείρηση θα την διοχετεύει (πουλά) στο σύστημα;**

Ανεξάρτητα της εποχικής ή όχι λειτουργίας της μονάδας, στο καθεστώς αυτοπαραγωγής, το ποσό της ηλεκτρικής ενέργειας που μπορεί να διατεθεί στο σύστημα ή στο Δίκτυο είναι το 20% της συνολικά παραγόμενης από αυτούς τους σταθμούς ενέργειας σε ετήσια βάση.

45. **Η ενέργεια «Αξιοποίηση ΑΠΕ για παραγωγή θερμότητας/ψύξης ή ηλεκτρισμού» καλύπτει την επιθυμία μου για εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού 10kw για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας; Αν ναι, ο σταθμός μπορεί να είναι διασυνδεδεμένος με την ΔΕΗ και να γίνεται συμψηφισμός της μηνιαίας ενέργειας που παράγεται/καταναλώνεται μιας και οι καταναλώσεις μας είναι αυξημένες τη χειμερινή περίοδο;**

Σύμφωνα με τον οδηγό η εγκατάσταση ΑΠΕ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας θα έχει σκοπό την κάλυψη ιδίων αναγκών με καθεστώς αυτοπαραγωγού ή αυτόνομου παραγωγού σύμφωνα με τον Ν. 3468/2006. Επομένως όλες οι ενέργειες θα γίνουν σύμφωνα με τα όσα ορίζουν τα προαναφερόμενα καθεστώτα.

46. **Τι εννοείται με την φράση αυτόνομος παραγωγός;**

Αυτόνομος παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ λέγεται ο παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια από ΑΠΕ και του οποίου ο σταθμός δεν είναι συνδεδεμένος με το Σύστημα ή σε Δίκτυο.

47. **Τι εννοείται «Προϋπόθεση και όρος για την ένταξη φωτοβολταϊκού συστήματος στην παρούσα Πράξη, είναι η μη ένταξη των υποψηφίων στο «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων» (ΦΕΚ Β' 1079/4.06.2009).»;**

Οποιαδήποτε επιλέξιμη επιχείρηση έχει ενταχθεί για την ανάπτυξη φωτοβολταϊκού συστήματος στο «Ειδικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Φωτοβολταϊκών Συστημάτων σε κτιριακές εγκαταστάσεις και ιδίως σε δώματα και στέγες κτιρίων», δεν έχει την δυνατότητα να εντάξει φωτοβολταϊκό σύστημα στο πρόγραμμα «Πράσινος Τουρισμός».

48. **Τι εννοείται με την φράση «Ειδικότερα για τις νησιωτικές περιοχές η μέγιστη επιτρεπόμενη αιτούμενη ισχύς δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 150 kW». Μπορεί ένα ξενοδοχείο να εγκαταστήσει Φ/Β ισχύος 100 kW για ιδιοκατανάλωση;**

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος δεν υπάρχει περιορισμός στο μέγεθος της ισχύος του φωτοβολταϊκού συστήματος παρά μόνο στις νησιωτικές περιοχές. Επομένως μπορεί να εγκατασταθεί ένα φωτοβολταϊκό σύστημα χωρίς περιορισμό στην ισχύ αλλά με σκοπό την κάλυψη ιδίων αναγκών - καθεστώς αυτοπαραγωγού ή αυτόνομου παραγωγού- σύμφωνα με το Ν.3468/2006 (ΦΕΚ 129/Α/27.06.2006) και το Ν. 3851/2010 (ΦΕΚ 85/Α/04.06.2010), όπως ισχύουν και τηρώντας τον περιορισμό των 150kw εφόσον η εγκατάσταση είναι σε νησιωτική περιοχή.

49. **Τα νέα κλιματιστικά (τρίτης γενιάς) μπορούν να θεωρούνται ως επιλέξιμη δαπάνη;**

Ναι εφόσον είναι ενεργειακής κλάσης Α.

50. **Στο έντυπο δεν προβλέπεται πεδίο για τον αριθμό διανυκτερεύσεων μετά. Τα μεγέθη των ηλεκτρικών καταναλώσεων στην περίοδο "μετά την επένδυση" σε τι "Λ" αναφέρονται;**

Ο συντελεστής αύξησης της πληρότητας της μονάδας κατά την υποβολής της πρότασης όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις για την περίοδο "μετά την επένδυση" θα τίθεται ίσος με 1. Συνεπώς, όλα τα στοιχεία καταναλώσεων (π.χ. ηλεκτρισμός, πετρέλαιο, νερό, κ.λπ.) κατά την υποβολή της πρότασης για την περίοδο "μετά την επένδυση" θα πρέπει να αναχθούν (αν αυτό απαιτείται) σε $\Lambda=1$.

51. **Η αναβάθμιση της υφιστάμενης ιστοσελίδας με προσθήκη των πράσινων ενεργειών που θα υιοθετήσει η επιχείρηση είναι επιλέξιμη;**

Ναι. Δεν είναι επιλέξιμη η δημιουργία εκ νέου site της επιχείρησης καθώς και οι δαπάνες που αφορούν σε φιλοξενία και υποστήριξη.

52. **Η παραγωγή εντύπων, φυλλαδίων και λοιπού ενημερωτικού υλικού που εντάσσεται στο πλαίσιο της κατηγορίας «Ενημέρωση και Προβολή» θα αφορούν στην προβολή της επιχείρησης γενικότερα με αναφορά στις πράσινες ενέργειες ή θα αφορούν αποκλειστικά και μόνο στην προβολή των πράσινων ενεργειών της επιχείρησης.**

Επιλέξιμο θεωρείται μόνο το υλικό το οποίο αφορά αποκλειστικά στην προβολή των πράσινων ενεργειών της επιχείρησης.

53. **Τα ECO LABEL και EMAS μπορεί να τα αποκτήσει οποιαδήποτε επιχείρηση;**

Λιγότερο για το EMAS και περισσότερο για το ECO LABEL, η απόκτηση τους υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς ως προς το εύρος των δραστηριοτήτων που μπορούν να πιστοποιηθούν. Για περισσότερες πληροφορίες οι επιχειρήσεις μπορούν να επικοινωνούν με τις παρακάτω διευθύνσεις :

1. Εθνικός Αρμόδιος Φορέας στην Ελλάδα για το Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Οικολογικού Ελέγχου (EMAS)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (ΠΡΩΗΝ ΥΠΕΧΩΔΕ)

Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ε. Ένωσης

Αμαλιάδος 17, 112 51 Αθήνα

Τηλ: (210) 6411717, 2131515681

Fax: (210) 6434470

Διαδικτυακός τόπος : www.minenv.gr & www.ypeka.gr

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το EMAS υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

<http://www.europa.eu.int/comm/environment/emas>

2. Εθνικός Αρμόδιος Φορέας στην Ελλάδα για το Ευρωπαϊκό Οικολογικό Σήμα (ECO LABEL)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (ΠΡΩΗΝ ΥΠΕΧΩΔΕ)

ΠΕΡΠΑ - ΑΣΑΟΣ

Πατησίων 147, 112 51 Αθήνα

Τηλ.: (210) **86 46 939**

Fax : (210) 86 76 772

Διαδικτυακός τόπος : www.ypeka.gr (Πεδίο Οριζόντια θέματα)

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ECOLABEL υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

<http://www.europa.eu.int/comm/environment/ecolabel>

54. Εφόσον μία επιχείρηση επιλέξει να αγοράσει τον εξοπλισμό με Leasing τι θα πρέπει να προσκομίσει;

Κατά κανόνα, οι δαπάνες Leasing για την αγορά των παγίων δεν είναι επιλέξιμες, εκτός εάν με την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου η κυριότητά τους περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης.

Επομένως, είναι επιλέξιμο το κόστος αγοράς εξοπλισμού με Leasing (όχι τα μισθώματα), εφόσον σχέδιο της σχετικής σύμβασης μεταξύ της εταιρείας Leasing και της επιχείρησης, έχει κατατεθεί με την υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας, έχει ολοκληρωθεί με την ολοκλήρωση του έργου και η κυριότητα του εξοπλισμού έχει περιέλθει στην κυριότητα του φορέα της επένδυσης (επιχείρηση).

Πέρα από τη σύμβαση με την εταιρεία Leasing, η επιχείρηση με τη λήξη του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου της, θα πρέπει να προσκομίσει για την πιστοποίηση των σχετικών δαπανών τα απαραίτητα παραστατικά (μισθώματα, τιμολόγια, εξοφλητικές αποδείξεις, παραστατικά εξόφλησης κ.λπ.), καθώς επίσης και βεβαίωση της εταιρείας Leasing με την οποία θα βεβαιώνεται η λύση της σύμβασης και ότι η κυριότητα του εξοπλισμού περιέρχεται στην επιχείρηση. Σε κάθε περίπτωση η πιστοποίηση των δαπανών αγοράς παγίων με Leasing θα γίνεται μόνο κατά τη ολοκλήρωση του έργου και όχι ενδιάμεσα και υπό την προϋπόθεση της απόκτησης της κυριότητας των παγίων από την επιχείρηση.

55. Είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του προγράμματος οι κάτωθι δαπάνες:

- **Αντικατάσταση αντλίας θερμότητας με νέα που διαθέτει βελτιωμένο COP και σύστημα ανάκτηση θερμότητας;**

Ναι, εφόσον είναι ενεργειακής κλάσης A.

- **Επέκταση κεντρικών ηλιακών πεδίων ή και αντικατάσταση μέρους παλαιού εξοπλισμού, ο οποίος αποδεδειγμένα δεν αποδίδει ικανοποιητικά λόγω παλαιότητας;**

Σύμφωνα με τον οδηγό στις επιλέξιμες δαπάνες συμπεριλαμβάνεται η επέκταση όχι όμως η αντικατάσταση.

- **Αντικατάσταση λέβητα πετρελαίου ή υγραερίου με αερόψυκτη αντλία θερμότητας, η οποία αποδεδειγμένα θα επιφέρει εξοικονόμηση, τόσο πρωτογενούς ενέργειας, όσο και λογιστική εξοικονόμηση στην επιχείρηση;**

Ναι εφόσον η αντλία θερμότητας πληροί τις προδιαγραφές που αναφέρονται στον οδηγό.

- **Αντικατάσταση φωτιστικών με λαμπτήρες T8 με νέα φωτιστικά με λαμπτήρες T5 ή/και απλή αντικατάσταση λαμπτήρων με λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας ή χρήσης LED;**

Σύμφωνα με τον οδηγό είναι επιλέξιμη η εγκατάσταση λαμπτήρων χαμηλής κατανάλωσης.

- **Προσθήκη αυτοματισμών ή/και inverter σε αντλητικό εξοπλισμό με σκοπό την καλύτερη διαχείριση, άρα την μικρότερη κατανάλωση;**

Ναι.

56. Στη σελίδα 22 του οδηγού της πράξης αναφέρεται η επιλέξιμη ενέργεια: 1.1.2 - Τοποθέτηση νέων κουφωμάτων & υαλοστασίων, που συντελεί στην ενεργειακή αναβάθμιση του κελύφους. Αυτή η ενέργεια όσον αφορά την κατηγορία δαπάνης εντάσσεται στην Προμήθεια μηχανημάτων στα Κτιριακά, που περιλαμβάνει την ενεργειακή αναβάθμιση του κελύφους; Επίσης στην 1.1.2 συμπεριλαμβάνεται η αλλαγή παντζουριών;

Η τοποθέτηση νέων κουφωμάτων και υαλοστασίων εντάσσεται στην κατηγορία δαπάνης Κτιριακά. Σε ότι αφορά την απλή αντικατάσταση των παντζουριών δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη για το πρόγραμμα εκτός εάν αυτή οδηγεί αποδεδειγμένα σε εξοικονόμηση ενέργειας.

57. Στην κατηγορία δαπάνης 1 Προμήθεια μηχανημάτων ειδικών εγκαταστάσεων και λοιπού εξοπλισμού. Ο Οδηγός αναφέρει ότι είναι επιλέξιμες οι δαπάνες εκπαίδευσης του προσωπικού στη χρήση εξοπλισμού όπου τεκμηριωμένα απαιτείται:
- α) Οι δαπάνες εκπαίδευσης θα ενσωματώνονται στο τιμολόγιο αγοράς του εξοπλισμού;
  - β) Οι δαπάνες εκπαίδευσης θα τιμολογούνται με Δελτίο Παροχής Υπηρεσιών;
  - γ) Ποια τεκμηρίωση της αναγκαιότητας εκπαίδευσης θα απαιτείται;
  - δ) Σε ποιο ύψος θα είναι περίπου αποδεκτή η δαπάνη (ως απόλυτη τιμή κόστους ή ως ποσοστό επί της δαπάνης του εξοπλισμού);

Οι δαπάνες που θα αφορούν στην εκπαίδευση θα πρέπει να είναι διακριτές και εύλογες και να καλύπτουν την αναγκαιότητα εκπαίδευσης του προσωπικού σε θέματα ασφαλούς χρήσης του τεχνολογικά αναβαθμισμένου εξοπλισμού που εγκαθιστά η επιχείρηση.

Σε κάθε περίπτωση το εύλογο των δαπανών δύναται να προκύπτει από τη συνεκτίμηση πολλαπλών παραγόντων όπως ενδεικτικά: η συνθετότητα και πρωτοτυπία της τεχνικής λύσης που υιοθετείται, η προϋπάρχουσα χρήση ανάλογων συστημάτων, η υφιστάμενη κατάρτιση και εξειδίκευση του εκπαιδευόμενου προσωπικού, η γενικότερη πρακτική της αγοράς σε αντίστοιχα θέματα κ.λπ.

58. Επιχείρηση που λειτουργεί τουριστικό κατάλυμα και οινοποιείο θέλει να επιδοτήσει την εκτύπωση διαφημιστικών φυλλαδίων για τις περιβαλλοντικές δράσεις τόσο του καταλύματος (βιοκλιματικές σουίτες) όσο και του οινοποιείου (βιολογική καλλιέργεια). Μπορεί ή πρέπει τα φυλλάδια/έντυπα να απευθύνονται αποκλειστικά στις δράσεις του καταλύματος; Ο οδηγός αναφέρει ότι πρέπει να προβάλλονται οι περιβαλλοντικές πολιτικές της επιχείρησης και όχι συγκεκριμένες δραστηριότητες της επιχείρησης.

Όλες οι ενέργειες ενημέρωσης και προβολής είναι επιλέξιμες, εφόσον αφορούν αποκλειστικά στις πράσινες ενέργειες και πολιτικές του καταλύματος. (βλ. και απάντηση στην ερώτηση με αριθμό 63).

59. Οι ενέργειες ανακύκλωσης μαγειρικού λαδιού, χαρτιού, γυαλιού, οι οποίες επιδοτούνται σύμφωνα με τον οδηγό, αφορούν στην εγκατάσταση ολοκληρωμένων εξοπλιστικών συστημάτων/τεχνολογιών που επιτελούν την όλη διαδικασία ανακύκλωσης εντός της επιχείρησης ή στην

τοποθέτηση απλών κάδων/δεξαμενών για τη συγκέντρωση των προς ανακύκλωση υλικών και τη μεταφορά τους σε εργοστάσια ανακύκλωσης;

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος ως επιλέξιμη δραστηριότητα είναι τόσο η υιοθέτηση πολιτικής διαχείρισης και προμηθειών όσο και η ανακύκλωση ή ανάκτηση οργανικών ουσιών. Η απλή τοποθέτηση κάδων/δεξαμενών για την συγκέντρωση των προς ανακύκλωση υλικών δεν αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης απορριμμάτων αλλά δεν παύει να αποτελεί μια φάση διαχείρισης απορριμμάτων η οποία επιδοτείται από το πρόγραμμα.

- 60. Τι θα μπορούσε να επιδοτηθεί για τη διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου πέρα από μια απλή φύτευση (δέντρα, λουλούδια); Είναι επιλέξιμη η διαμόρφωση δρόμων πρόσβασης στα κτίρια και χώρου στάθμευσης (ασφαλτόστρωση, πέτρα κτλ.);**

Η διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου δεν είναι επιλέξιμη ως κατηγορία ενέργειας. Η φύτευση περιβάλλοντος χώρου ή/και στεγών με είδη προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες, είναι μια επιμέρους ενδεικτική ενέργεια η υλοποίηση της οποίας συμβάλλει στην εξοικονόμηση ενέργειας και ύδατος. Κατά συνέπεια, οποιαδήποτε δαπάνη αφορά στην απλή διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου χωρίς να συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων εξοικονόμησης δεν είναι επιλέξιμη.

- 61. Το σύστημα τεχνητού φωτισμού (φωτιστικά με λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης, ροοστάτες κ.λπ.) θα μπορούσε να τοποθετηθεί στον περιβάλλοντα χώρο ή πρέπει να αφορά αποκλειστικά στις κτιριακές εγκαταστάσεις;**

Εφόσον οι δαπάνες συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ενέργειας δεν αποκλείεται η αναβάθμιση του τεχνητού φωτισμού του περιβάλλοντος χώρου.

- 62. Οι ηλεκτρικές συσκευές εξοικονόμησης ενέργειας πρέπει υποχρεωτικά να αντικαταστήσουν κάποια παλιότερη και ενεργειακά ασύμφορη ή μπορεί και κάποιος που δε χρησιμοποιούσε π.χ. κάποιο ψύκτη ή κλιματιστικό να αγοράσει τώρα έναν υδρόψυκτο ψύκτη και ένα κλιματιστικό Α κλάσης;**

Η επιλέξιμη κατηγορία δαπανών αφορά σε αντικατάσταση ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών συσκευών με συσκευές ενεργειακής κλάσης Α .

- 63. Ποιες θα μπορούσαν να είναι (ενδεικτικά) οι ενέργειες ενημέρωσης των πελατών σχετικά με τις περιβαλλοντικές δράσεις της επιχείρησης (πέρα από τα φυλλάδια, λοιπά έντυπα, την ιστοσελίδα και τα οπτικοακουστικά μέσα);**

Οποιαδήποτε ενέργεια ενημέρωσης των πελατών, η οποία διασυνδέεται με την προώθηση της περιβαλλοντικής δράσης και πολιτικής της επιχείρησης, είναι δυνητικά επιλέξιμη. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες ενέργειες αξιολογούνται και σε συνάρτηση με το γενικότερο επιχειρηματικό σχέδιο και τις προϋποθέσεις που τίθενται στον οδηγό του προγράμματος.

- 64. Ξενοδοχειακή επιχείρηση που διαθέτει Ειδικό Σήμα Λειτουργίας από τον ΕΟΤ (σε ισχύ) για τις ξενοδοχειακές της εγκαταστάσεις, αλλά ΔΕΝ διαθέτει άδειες λειτουργίας για εστιατόρια, μπαρ ή καταστήματα που λειτουργούν**

ήδη εντός της επιχείρησης, θα μπορούσε να καταθέσει επενδυτική πρόταση στ πλαίσιο του προγράμματος;

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος (προϋπόθεση συμμετοχής υπ' αριθ. 2) η επιχείρηση θα πρέπει να λειτουργεί νόμιμα, διατηρώντας σε ισχύ όλες τις προβλεπόμενες από το νόμο άδειες λειτουργίας. Κατά συνέπεια, εφόσον δεν πληροῦται η συγκεκριμένη προϋπόθεση δεν είναι δυνατή η υποβολή επενδυτικής πρότασης.

- 65. Οι άδειες λειτουργίας για τα καταστήματα και τις εγκαταστάσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος εντός του ξενοδοχείου, είναι απαραίτητο να κατατεθούν στο φάκελο υποβολής, ακόμη και εάν η επένδυση δεν περιλαμβάνει παρεμβάσεις στις εν λόγω βοηθητικές εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου;**

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος στα απαιτούμενα δικαιολογητικά συμπεριλαμβάνεται η προσκόμιση του φωτοαντίγραφου Ειδικού Σήματος Λειτουργίας της Επιχείρησης σε ισχύ όπως ορίζεται με το άρθρο 34 του Ν. 3498/2006, καθώς και των λοιπών προβλεπόμενων αδειών που απαιτούνται (π.χ. άδειες καταστημάτων και εγκαταστάσεων υγειονομικού ενδιαφέροντος). Συνεπώς, είναι υποχρεωτική η προσκόμιση του συνόλου των προβλεπόμενων αδειών λειτουργίας της αιτούσας, ανεξαρτήτως του εάν οι υφιστάμενες άδειες αφορούν σε καταστήματα ή εγκαταστάσεις που δεν περιλαμβάνονται στο επενδυτικό σχέδιο.

- 66. Εάν οι άδειες για τις βοηθητικές εγκαταστάσεις, είναι απαραίτητες για την υποβολή της πρότασης, αλλά βρίσκονται σε διαδικασία έκδοσης, τότε θα γινόταν δεκτή προς εξέταση πρόταση της οποίας ο φυσικός φάκελος θα περιελάμβανε: (α) το Ειδικό Σήμα του ΕΟΤ για το ξενοδοχείο και (β) τους αριθμούς πρωτοκόλλων από αιτήματα προς τον ΕΟΤ για την έκδοση των σχετικών αδειών (δηλ. εστιατορίου, μπαρ, κλπ.);**

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος τα παραπάνω δικαιολογητικά θα μπορούσαν να γίνουν αποδεκτά για την εξέταση του φακέλου εφόσον μιλάμε για αιτήματα ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ των αδειών και όχι για ΕΚΔΟΣΗ.

- 67. Στο ισόγειο κτιρίου όπου λειτουργεί ξενοδοχειακό κατάλυμα υπάρχει καφετέρια η οποία έχει ενοικιαστεί σε τρίτο πρόσωπο (έχει διαφορετικό ΑΦΜ από το ξενοδοχείο). Μπορεί η επιχείρηση που λειτουργεί ξενοδοχειακό κατάλυμα να υποβάλει πρόταση στο πρόγραμμα «Πράσινος Τουρισμός»;**

Ναι, εφόσον οι δαπάνες που θα αιτηθεί η επιχείρηση αφορούν αποκλειστικά και μόνο στο ξενοδοχείο. Επιπρόσθετα, στις καταναλώσεις με βάση τις οποίες θα προσδιοριστούν οι στόχοι του επενδυτικού σχεδίου της αιτούσας επιχείρησης δεν δύνανται να συμπεριλαμβάνονται και οι καταναλώσεις της έτερης επιχείρησης (καφετέριας). Εφόσον πληρούνται τα ανωτέρω τότε δεν υφίσταται ζήτημα επιλεξιμότητας της αιτούσας.

- 68. Συνιστά περίπτωση «συνεργαζόμενη» ή «συνδεδεμένης» επιχείρησης, ξενοδοχειακό κατάλυμα που λειτουργεί ως Ο.Ε., στην οποία συμμετέχει ως κύριος μέτοχος φυσικό πρόσωπο που έχει επιπλέον ατομική δραστηριότητα (μπαρ, ενοικιαζόμενα δωμάτια) και στεγάζεται στον ίδιο χώρο με το ξενοδοχείο;**

Βλ. σχετικά απάντηση στην ερώτηση με αριθμό 9.

69. **Στις Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) θα προσμετρώνται και τα άτομα τα οποία κάνουν την πρακτική τους άσκηση για την απόκτηση πτυχίου;**

Στις ΕΜΕ δεν προσμετρώνται τα άτομα που απασχολούνται στο πλαίσιο πρακτικής εξάσκησης.

70. **Είναι επιλέξιμη η δαπάνη αντικατάστασης συστήματος θέρμανσης (καυστήρας, λέβητας) συμβατικού καυσίμου με σύστημα καύσης βιοκαυσίμου τύπου PELLETS;**

Από τον οδηγό του προγράμματος δεν προκύπτει απαγόρευση για την ανωτέρω επιλέξιμη δαπάνη, η οποία, σε κάθε περίπτωση, είναι φιλικότερη προς το περιβάλλον από το πετρέλαιο. Δεδομένου όμως ότι ο βαθμός απόδοσης τέτοιων συστημάτων εξαρτάται, τόσο από το σχεδιασμό των ίδιων των συστημάτων όσο και από το είδος των pellets που χρησιμοποιούν δεν είναι απόλυτα σίγουρο ότι από την ανωτέρω ενέργεια προκύπτει εξοικονόμηση. Το τελευταίο εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό τόσο από το είδος του εξοπλισμού που θα τοποθετηθεί αλλά και το είδος και την έκταση του εξοπλισμού που θα αντικατασταθεί. Συνεπώς, η δαπάνη είναι επιλέξιμη εφόσον αποδεδειγμένα οδηγεί σε εξοικονόμηση ενέργειας.

71. **Είναι επιλέξιμη δαπάνη η κατάθεση του ποσού των 1.000,00 € στη Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος/ Διεύθυνση ΕΑΡΘ/ Τμήμα Βιομηχανιών του ΥΠΕΚΑ, που απαιτείται για την αξιολόγηση της αίτησης και την απονομή του οικολογικού σήματος;. Εάν ναι, μπορεί να ενταχθεί στο έντυπο ηλεκτρονικής υποβολής χωρίς αντίστοιχη προσφορά;**

Η σχετική δαπάνη είναι επιλέξιμη και μπορεί να συμπεριληφθεί στην αντίστοιχη κατηγορία δαπάνης του εντύπου υποβολής χωρίς αντίστοιχη προσφορά. Ωστόσο, κατά την ολοκλήρωση του οικονομικού αντικειμένου και προκειμένου να πιστοποιηθεί η εν λόγω δαπάνη θα πρέπει, μαζί με το οικολογικό σήμα, να προσκομιστεί και το σχετικό παραστατικό/αποδεικτικό καταβολής της δαπάνης.

72. **Το σήμα Green Key που απονέμεται από τη FEE (Foundation for Environmental), η οποία αποτελείται από εκπροσώπους Δημοσίων Υπηρεσιών, φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) που σχετίζονται με τον Τουρισμό, την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την προστασία της φύσης, την υγεία και την προστασία του καταναλωτή και έχει ως εθνικό συντονιστή για την Ελλάδα την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, είναι επιλέξιμο προς χρηματοδότηση;**

Στον οδηγό του προγράμματος, περιλαμβάνεται πρόβλεψη για την επιλεξιμότητα είτε συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης είτε απόκτησης του ευρωπαϊκού οικολογικού σήματος. Το εν λόγω σήμα δεν αποτελεί σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και επομένως δεν είναι επιλέξιμο για χρηματοδότηση.

73. **Για τις επιχειρήσεις που δεν τηρούσαν βιβλία το 2009, τα ακαθάριστα έσοδα προκύπτουν από την αναγωγή του δηλωθέντος εισοδήματος που αντιστοιχεί στα τεκμαρτά εισοδήματα χωρίς παιδιά βάσει της ΠΟΛ 1146/30-11-2009 χωρίς να ελεγχθεί καθόλου το εισόδημα στο Ε1; Τι γίνεται στην περίπτωση που το δηλωθέν ποσό στο Ε1 είναι διαφορετικό από αυτό του πίνακα της ΠΟΛ;**

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος τα ακαθάριστα έσοδα προκύπτουν από την αναγωγή του δηλωθέντος εισοδήματος που αντιστοιχεί στα τεκμαρτά εισοδήματα χωρίς παιδιά βάσει της ΠΟΛ 1146/30-11-2009. Κατά συνέπεια θα ακολουθηθεί αυτή η διαδικασία και δεν θα ληφθεί υπ' όψιν το δηλωθέν εισόδημα στο Ε1.

74. Σε περίπτωση μεταβίβασης επιχείρησης μέσα στο 2010, όπου η νέα επιχείρηση δεν έχει προλάβει να λάβει ακόμα το Ε.Σ.Λ. στο όνομά της, μπορεί να υποβάλλει πρόταση προσκομίζοντας την αίτηση στον ΕΟΤ; Και μέχρι πότε θα είναι υποχρεωμένη να προσκομίσει το νέο Σήμα;

Εάν η επιχείρηση έχει προέλθει από μεταβίβαση έχει δυνατότητα υποβολής πρότασης εφόσον:

- i. Η εταιρεία που συγχωνεύθηκε , εξαγοράστηκε ή απορροφήθηκε διαθέτει επιλέξιμο ΚΑΔ πριν την 1/1/2009.
- ii. Προσκομισθεί το νέο Ειδικό Σήμα Λειτουργίας καθώς και το παλαιό.
- iii. Προσκομισθεί το μισθωτήριο που είχε μισθώσει ο ιδιοκτήτης το ξενοδοχείο.
- iv. Προσκομισθεί το σύνολο των δικαιολογητικών που αποδεικνύουν την μεταβίβαση, πώληση του ξενοδοχείου από, στο νέο ιδιοκτήτη που το λειτουργεί.
- v. Πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του προγράμματος στο σύνολό τους.

Σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό του ύψους του π/υ θα ληφθεί υπ' όψη ο κύκλος εργασιών της τελευταίας επιχείρησης με την προϋπόθεση ότι η επιλέξιμη δραστηριότητα ενυπήρχε στην επιχείρηση η οποία συγχωνεύθηκε , εξαγοράστηκε ή απορροφήθηκε.

Εφόσον πληρούνται όλα τα ανωτέρω αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμη το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας θα προσκομισθεί το σχετικό αίτημα προς τον ΕΟΤ κατά την υποβολή της πρότασης και το Ειδικό Σήμα Λειτουργίας το αργότερο με την υποβολή του αιτήματος ολοκλήρωσης.

75. Σε επιχειρήσεις μικτές που εντός του χώρου του ξενοδοχείου/καταλύματος λειτουργούν και εστιατόριο, μπαρ κ.λπ. και, βάσει του προγράμματος, τους δίνεται η δυνατότητα (εφόσον τηρούνται ορισμένες προϋποθέσεις) να πραγματοποιήσουν δαπάνες και σε αυτούς τους χώρους. Η διατήρηση της απασχόλησης θα ελεγχθεί μόνο για τον επιλέξιμο ΚΑΔ του ξενοδοχείου και όχι και για το εστιατόριο;

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος η διατήρηση της απασχόλησης θα αφορά αποκλειστικά στον επιλέξιμο ΚΑΔ.

76. Η γεώτρηση θεωρείται επιλέξιμη δαπάνη;

Η γεώτρηση δεν αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη του προγράμματος.

77. Όσον αφορά στη δέσμευση για τα ΑΜΕΑ μας αρκεί η τοποθέτηση μιας ράμπας για την ομαλή πρόσβαση των ατόμων αυτών σε ορισμένα από τα δωμάτια ή μήπως πρέπει να πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που ορίζει η νομοθεσία σχετικά με τουαλέτες, διαστάσεις εισόδου, κ.λπ.;

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες για ΑΜΕΑ δεν υπάρχει περιορισμός για υλοποίηση συγκεκριμένων ενεργειών. Σε κάθε περίπτωση όμως, οποιαδήποτε δαπάνη θα πρέπει να γίνει με τις προϋποθέσεις που ορίζει η σχετική νομοθεσία (κλίση, ανοίγματα εισόδων κ.α.) και να είναι απολύτως χρηστική και λειτουργική. Έτσι για παράδειγμα, η δημιουργία WC για ΑΜΕΑ στους κοινόχρηστους χώρους της επιχείρησης δεν είναι λειτουργική εάν δε διασφαλίζεται ταυτόχρονα η δυνατότητα «οριζόντιας» πρόσβασης (level access) στους εν λόγω χώρους.

78. **Οι φορολογικές δηλώσεις που κατατίθενται ως δικαιολογητικά (Ε1, Ε3, κ.λπ.) αφορούν μόνο την επιχείρηση ή και στα φυσικά πρόσωπα που την απαρτίζουν (π.χ. σε μία Ο.Ε.);**

Τα φορολογικά στοιχεία αφορούν αποκλειστικά και μόνο στην επιχείρηση που θα υποβάλλει το επενδυτικό σχέδιο.

79. **Η υλοποίηση του φυσικού και του οικονομικού αντικειμένου θα γίνει σε μία δόση;**

Ναι.

80. **Σε περίπτωση μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης μίας Ο.Ε., η οποία εκμεταλλεύεται το ξενοδοχείο, υπάρχει περιορισμός για το ποσοστό που πρέπει να κατέχουν οι παλαιοί μέτοχοι; Επισημαίνεται ότι θα διατηρηθεί το ίδιο ΑΦΜ και όλα τα πάγια που εκμεταλλεύεται το νομικό πρόσωπο. Ο χρόνος μεταβολής (πριν ή κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου) μπορεί να επηρεάσει την επιλεξιμότητα;**

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον οδηγό του προγράμματος, θα πρέπει για οποιαδήποτε μεταβολή στην μετοχική σύνθεση του φορέα, να ενημερώνεται αρμοδίως η αναθέτουσα αρχή προκειμένου να εξετασθεί αν αυτή η τροποποίηση δημιουργεί πρόβλημα ως προς την τήρηση των προϋποθέσεων και των όρων του προγράμματος (βλ. συμπληρωματικά και απάντηση στην ερώτηση με αριθμό 81).

81. **Είναι επιλέξιμη η επιχείρηση ακόμα και αν αλλάξει το 100% του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (π.χ. μεταβιβαστεί σε νέα επιχειρηματική οντότητα) αλλά διατηρηθεί η λειτουργική μορφή του ξενοδοχείου με το σύνολο των εγκαταστάσεων;**

Σε κάθε περίπτωση για οποιαδήποτε αλλαγή επέλθει θα πρέπει να ενημερωθεί αρμοδίως η αναθέτουσα αρχή προκειμένου να εξετασθεί εάν η νέα επιχειρηματική οντότητα πληροί τους όρους και τις προϋποθέσεις του προγράμματος. Επίσης η νέα επιχειρηματική οντότητα θα πρέπει να αναλάβει, στο σύνολο τους, τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το πρόγραμμα.

82. **Αν σε μια επένδυση έχουν συμπεριληφθεί Εργασίες Ανάκτησης Θερμότητας μέσω εναλλάκτη, Τοποθέτηση Σκιάστρων (Τέντες), Σύστημα Ανακύκλωσης Σκουπιδιών & Κομποστοποίησης, Φωτιστικά & Λαμπτήρες χαμηλής κατανάλωσης, Κατασκευή Κινητών (Ξύλινων – μετακινούμενων – όχι σταθερών) Ραμπών για πρόσβαση στη θάλασσα των ΑμεΑ και εργασίες Θερμομόνωσης των Σωληνώσεων, θα απαιτηθούν Πιστοποιητικό Πυρασφάλειας, Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων, Βεβαίωση καλής λειτουργίας του αποχετευτικού συστήματος του ξενοδοχείου και άδεια πολεοδομίας;**

Μια επιχείρηση που πρόκειται να υλοποιήσει επενδυτικό σχέδιο στο πρόγραμμα θα πρέπει κατά τις φάσεις υποβολής, υλοποίησης και ολοκλήρωσης του έργου και σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Οδηγό του Προγράμματος, να διαθέτει σε ισχύ το σύνολο των απαιτούμενων από το νόμο πιστοποιητικών, εγκρίσεων και αδειών. (βλ. συμπληρωματικά και τις απαντήσεις στις ερωτήσεις με αριθμό 65 και 66).

- 83. Η εταιρεία έχει ως δραστηριότητα παιδικές κατασκηνώσεις. Μπορεί να υποβάλλει πρόταση στο πλαίσιο του προγράμματος «Πράσινος Τουρισμός» ;**

Σύμφωνα με τον οδηγό του Προγράμματος, επιλέξιμες είναι οι τουριστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ως τουριστικά καταλύματα και λειτουργούν απαραίτητως με Ειδικό Σήμα Λειτουργίας το οποίο εκδίδεται από τον Ε.Ο.Τ..

- 84. Στις περιπτώσεις που η επιχείρηση αποδεδειγμένα δεν μπορεί να θέσει στόχο εξοικονόμησης ύδατος έχει δυνατότητα να συμπεριλάβει επιλέξιμες δαπάνες της συγκεκριμένης κατηγορίας ενεργειών;**

Εφόσον επιλεγούν δαπάνες των δύο πρώτων κατηγοριών θα πρέπει να τεθούν αντίστοιχα και οι δύο (2) στόχοι.

- 85. Όταν υλοποιηθεί ο ένας εκ των δύο στόχων θα ισχύουν οι συντελεστές βαρύτητας;**

Σε αυτή την περίπτωση ο στόχος θα καθορίζεται από τη μία δράση μέσω της οποίας θα γίνεται εξοικονόμηση (ενέργειας ή ύδατος) και αυτή θα έχει συντελεστή βαρύτητας 100%.

- 86. Ο οδηγός του προγράμματος λέει: «Εξαιρούνται και δεν έχουν δικαίωμα υποβολής επενδυτικής πρότασης οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί ή/και οι θυγατρικές τους». Μια Δημοτική Επιχείρηση με τη μορφή Α.Ε. ή ΝΠΙΔ η οποία εκμεταλλεύεται ένα ξενοδοχείο είναι επιλέξιμη;**

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή επενδυτικών κινήτρων σε ιδιωτικούς φορείς που δρουν με κριτήρια ιδιωτικής οικονομίας και δεν έχουν, άμεσα ή έμμεσα, προνομιακή σχέση με το Δημόσιο είτε με δημόσιους φορείς, οι οποίοι δύνανται να ασκούν, άμεσα ή έμμεσα, αποφασιστική επιρροή λόγω της συμμετοχής τους στο μετοχικό τους κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής τους ή μέσω των κανόνων που διέπουν τη μεταξύ τους σχέση.

Για τους σκοπούς του προγράμματος η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ (όπως εν προκειμένω οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης), τεκμαίρεται κατά περίπτωση από την εξέταση, κατ' αρχάς της μετοχικής σύνθεσης του φορέα που υποβάλλει την πρόταση, αλλά και ενδεχομένως άλλων δεδομένων (π.χ. καταστατικό, ισολογισμοί κ.λπ.).

- 87. Επιχείρηση διαθέτει συστήματα εξοικονόμησης ενέργειας, καυσίμων και νερού (βιολογικός κ.λπ.). Μπορεί να υποβάλει πρόταση για ενέργειες π.χ. φύτευσης, ΑΜΕΑ (ράμπες), προβολή, ιστοσελίδα; Εάν ναι, πως αξιολογείται η εξοικονόμηση των επιλέξιμων ενεργειών;**

Σε κάθε περίπτωση, η αιτούσα οφείλει να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο το οποίο θα περιλαμβάνει ενέργειες που οδηγούν κατ' ελάχιστον στην επίτευξη ενός εκ των δύο στόχων (ενέργειας ή ύδατος). Η δε επενδυτική πρόταση θα αξιολογηθεί

με βάση τα αντίστοιχα κριτήρια αξιολόγησης όπως αυτά προβλέπονται στον οδηγό του προγράμματος.

88. Στην ενιαία οικονομική μονάδα ποιο είναι το όριο συγκέντρωσης ενισχύσεων;

Στην ενιαία οικονομική μονάδα ισχύουν τα όρια έτσι όπως αυτά αναφέρονται στις προϋποθέσεις 4 και 5 του οδηγού του προγράμματος (Βλ. συμπληρωματικά και απάντηση στην ερώτηση με αριθμό 9).

89. Επιχείρηση διαθέτει σήμα λειτουργίας πριν την 1/1/2009 και επιλέξιμο ΚΑΔ. Παράλληλα, το σύνολο του κύκλου εργασιών το 2009 από δραστηριότητες εκτός τουρισμού είναι 100.000,00 ευρώ. Η δραστηριότητα του καταλύματος απέδωσε έσοδα (με αντίστοιχες διανυκτερεύσεις) το έτος 2010. Τι αριθμό διανυκτερεύσεων θα βάλει για τον υπολογισμό του Λ;

Εφόσον δεν μπορεί να δοθεί το σύνολο των στοιχείων που απαιτεί το πρόγραμμα, (στην προκειμένη περίπτωση ο αριθμός διανυκτερεύσεων 2009) δεν μπορεί να υποβληθεί επενδυτικό σχέδιο.

90. Δυο ατομικές επιχειρήσεις που είναι επιλέξιμες στο πρόγραμμα του Πράσινου Τουρισμού μελλοντικά θα συγχωνευθούν σε μια Ο.Ε. Σαν ατομικές δεν έχουν πρόβλημα με τον Κανόνα De minimis, αν όμως συγχωνευθούν θα ξεπερνούν το ποσό των 200.000€. Θα υπάρχει πρόβλημα με την αποπληρωμή του προγράμματος;

Οι απαιτήσεις τήρησης του κανόνα De minimis ισχύουν καθ' όλη την περίοδο υποβολής, υλοποίησης και ολοκλήρωσης των έργων.

91. Θα μπορούσε το επενδυτικό σχέδιο να περιλαμβάνει δαπάνες μόνον για το εστιατόριο της επιχείρησης - εφόσον φυσικά ισχύουν οι προϋποθέσεις - ή πρέπει να πραγματοποιηθούν και δαπάνες για το τουριστικό κατάλυμα; Σε τι ποσοστό πρέπει να πραγματοποιηθούν δαπάνες για τις εγκαταστάσεις του καταλύματος και τις εγκαταστάσεις της παροχής υπηρεσιών αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τον οδηγό του προγράμματος, επιλέξιμες είναι οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται ως καταλύματα (ΚΑΔ.55.10.55.20 πλην 55.20.19 και 55.30.11). Όλες οι δαπάνες θα πρέπει να αφορούν στις εγκαταστάσεις των συγκεκριμένων ΚΑΔ. Λαμβάνοντας υπ' όψιν όμως το γεγονός ότι, εντός ορισμένων τουριστικών καταλυμάτων λειτουργούν και εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών εστίασης (εστιατόρια και μπαρ), δίνεται η δυνατότητα να υλοποιηθούν και σε αυτούς τους χώρους ενέργειες που συνεπάγονται επιλέξιμες δαπάνες του προγράμματος. Βάσει των ανωτέρω, οι ενέργειες θα πρέπει να αφορούν κατά κύριο λόγο το τουριστικό κατάλυμα και συμπληρωματικά τυχόν εγκαταστάσεις παροχής εστίασης εφόσον φυσικά πληρούνται και οι λοιποί όροι και προϋποθέσεις του προγράμματος.

92. Μια επιχείρηση είναι συνδεδεμένη με το δημοτικό δίκτυο ύδρευσης, όμως οι ανάγκες της δεν καλύπτονται και υποχρεώνεται να αγοράζει νερό. Τα τιμολόγια αγοράς νερού υπολογίζονται στην ετήσια κατανάλωση νερού όπου περιγράφεται η υφιστάμενη κατανάλωση;

Δεδομένου ότι οι επιλέξιμες ενέργειες της συγκεκριμένης κατηγορίας θα πρέπει να οδηγούν στη μείωση της κατανάλωσης ύδατος από δημόσιο δίκτυο ύδρευσης, δεν μπορούν να ληφθούν υπ' όψιν τα τιμολόγια αγοράς νερού.

93. **Μια επιχείρηση η οποία κατά το έτος 2009 είχε ζημιές προ αποσβέσεων, μπορεί να υποβάλει πρόταση για να ενταχθεί στο πρόγραμμα, με δεδομένο ότι μπορεί να εξασφαλίσει από τα υπόλοιπα κριτήρια την ελάχιστη βαθμολογία 50;**

Το γεγονός και μόνο ότι μια επιχείρηση παρουσιάζει ζημιές δεν μπορεί να της αποκλίσει το δικαίωμα να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο, εφόσον πληρούνται οι γενικότερες και ειδικότερες προϋποθέσεις που ορίζονται στον οδηγό του προγράμματος.

94. **Το «Πρόγραμμα επιχορήγησης 200.000 θέσεων πλήρους απασχόλησης με επιδότηση των εργοδοτικών εισφορών, για τη διατήρηση τουλάχιστον 400.000 θέσεων εργασίας, σε επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα», εξαιρείται από τον κανόνα De Minimis;**

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν εξαιρείται από τον κανόνα De Minimis.